

ΣΧΕΔΙΟ ΟΜΙΛΙΑΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗΝ Κ.Ε. 6-7 Νοεμβρίου 1998

Συντρόφισσες, σύντροφοι

Η Κεντρική Επιτροπή συνεδριάζει λίγες εβδομάδες μετά τις Δημοτικές και Νομαρχιακές εκλογές, λίγες μέρες μετά τη συζήτηση στη Βουλή για την ψήφο εμπιστοσύνης.

Η Κυβέρνηση πήρε ψήφο εμπιστοσύνης βγαίνοντας ενισχυμένη από τη συζήτηση.

Δεν πέρασαν οι απόψεις όσων επιχείρησαν να θολώσουν το τοπίο.

Δεν πέρασαν οι απόψεις όσων επιχείρησαν να αποπροσανατολίσουν την πορεία της χώρας προς τους υψηλούς εθνικούς στόχους της ισότιμης ένταξης στην ΟΝΕ και στο ΕΥΡΩ, της πορείας που οδηγεί στην ανάπτυξη με κοινωνική δικαιοσύνη.

Διατηρούμε την πρωτοβουλία των κινήσεων. Απέναντι στο πρόγραμμα που εφαρμόζουμε δε συναντήσαμε από την πλευρά της αντιπολίτευσης ένα αξιόπιστο εναλλακτικό πολιτικό λόγο.

Συνεχίζουμε με αποφασιστικότητα και αισιοδοξία.

Συντρόφισσες, σύντροφοι

Η συμπλήρωση δυο χρόνων από τις εκλογές του '96 συνέπεσε με τις εκλογές στους αυτοδιοικητικούς θεσμούς. Σε μια περίοδο που οι πολιτικές μας βρίσκονται σε πλήρη ανάπτυξη ήταν αναπόφευκτο να επηρεάσουν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο το εκλογικό αποτέλεσμα. Θα ήταν όμως λάθος να κρίνουμε την ορθότητα και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών μας μόνο ή κυρίως με βάση την αξιολόγηση του αποτελέσματος ή του μηνύματος, όπως λέγεται, των εκλογών στην Αυτοδιοίκηση. Λάθος θα ήταν επίσης να αγνοήσουμε το αποτέλεσμα αυτό. Συμφωνώ να πάρουμε υπόψη το μήνυμα συνεχίζοντας ένα αποδοτικό έργο εντείνοντας τους ρυθμούς και τις επιδόσεις μας.

Τον Σεπτέμβριο του '96 δεσμευτήκαμε απέναντι στον Ελληνικό λαό για την υλοποίηση ενός προγράμματος τετραετίας και πήραμε την έγκριση του γι' αυτό. Το πρόγραμμα όπως αποτυπώθηκε στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης και ήδη βρίσκεται σε υλοποίηση αρθρώνεται σ' έναν βασικό και πέντε άλλους σημαντικούς στόχους. Η ένταξη και διατήρηση της χώρας στην ΟΝΕ και η συμμετοχή μας στο κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα είναι η βάση της πολιτικής μας που συμπληρώνεται με άλλες δράσεις εξίσου σημαντικές. Συμπληρώνεται με τις δράσεις μας για μια εξωστρεφή αποτελεσματική εξωτερική πολιτική, μια ανταγωνιστική οικονομία, ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό κράτος, μια ευαίσθητη και δίκαιη κοινωνική πολιτική καθώς και τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Οι πολιτικές μας σ' όλα αυτά τα πεδία βρίσκονται σε εξέλιξη και θα κριθούμε γι' αυτές στο τέλος της τετραετίας.

Στην αρχή της δεύτερης διετίας της θητείας μας μπορούμε να επιχειρήσουμε μια αξιολόγηση του έργου μας. Ταυτόχρονα πρέπει να χαράξουμε την πορεία μας που συνδέεται τόσο με το Συνέδριο, κορυφαία διαδικασία για το κόμμα, όσο και με την εθνική αναμέτρηση των Ευρωεκλογών, που έχει ως περιεχόμενο τον βασικό προσανατολισμό της χώρας. Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και η χρησιμότητα μιας αξιολόγησης του αποτελέσματος των εκλογών στην Αυτοδιοίκηση.

Μια πρώτη αξιολόγηση του αποτελέσματος κάναμε σε μια μακρά και ουσιαστική συζήτηση στην Κοινοβουλευτική Ομάδα.

Σε σχέση με την προσέγγιση του κυρίαρχου στόχου, της ένταξης και διατήρησης της χώρας στην ΟΝΕ, βρισκόμαστε σε πολύ καλό δρόμο. Αυτό τουλάχιστον δείχνουν όλες οι επιδόσεις που πετυχαίνουμε. Αυτό δείχνουν οι σχετικές εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτή είναι η αίσθηση της πλειοψηφίας του Ελληνικού λαού. Απαιτείται εμμονή στην προσπάθεια ώστε μέσα στο 1999 να πετύχουμε τα κριτήρια σύγκλισης. Η υλοποίηση χωρίς παρεκκλίσεις του προϋπολογισμού ένταξης του 1999, του κρισιμότερου στην πρόσφατη ιστορία της χώρας, έχει τεράστια εθνική σημασία. Σε ότι με αφορά, θέλω να καταστήσω σαφές ότι αυτό είναι αδιαπραγμάτευτο. Πρέπει να το πετύχουμε και θα το πετύχουμε.

Σε σχέση με τους άλλους σημαντικούς στόχους μας υπάρχουν επίσης ορατά αποτελέσματα. Στο επίπεδο της εξωτερικής πολιτικής και της ανταγωνιστικής οικονομίας οι πολιτικές μας έχουν αρχίσει να αποδίδουν και θα συνεχίσουν να αποδίδουν. Στο επίπεδο της δημιουργίας ενός σύγχρονου κράτους έχουμε κάνει βήματα, αλλά απαιτείται σκληρή δουλειά για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης που ακόμα δεν είναι αρκετά φιλική προς τον πολίτη. Αυτό το πεδίο αποτελεί προτεραιότητα για την επόμενη διετία.

Στο επίπεδο της κοινωνικής πολιτικής κάναμε επιτυχείς παρεμβάσεις με δράσεις επικεντρωμένες σε τμήματα του πληθυσμού που έχουν ιδιαίτερα προβλήματα και πραγματικές ανάγκες. Ωστόσο πρέπει και μπορούμε να είμαστε πιο αποτελεσματικοί. Θα συνεχίσουμε εντατικά την προσπάθεια για την καταπολέμηση της ανεργίας, ιδιαίτερα της ανεργίας των νέων. Η βελτίωση της παροχής υπηρεσιών στον τομέα της υγείας θ' αποτελέσει επίσης σταθερή προτεραιότητα.

Τέλος στο επίπεδο της βελτίωσης της καθημερινότητας αντιμετωπίζουμε μια δύσκολη πραγματικότητα χρόνιων προβλημάτων. Είμαστε αποφασισμένοι να συγκρουστούμε με ιδιοτελείς νοοτροπίες που έχουν αφετηρία την μακαριότητα των κακώς κειμένων. Στον τομέα της ασφάλειας των πολιτών αλλά και σ' αυτόν των συγκοινωνιών απαιτούνται ριζικά μέτρα. Οφείλουμε, και θα το κάνουμε, να πείσουμε έμπρακτα τους πολίτες ότι η πολιτεία μπορεί να τους προστατεύσει και να κάνει τη ζωή τους ασφαλή και λιγότερο δύσκολη. Αυτό συνιστά βασική προτεραιότητα της επόμενης διετίας.

Με βάση αυτές τις εκτιμήσεις μπορούμε να αξιολογήσουμε το αποτέλεσμα των πρόσφατων εκλογών. Να μετρήσουμε τις αδυναμίες και τις καθυστερήσεις. Είχαμε ένα αποτέλεσμα σαφώς κατώτερο των προσδοκιών μας και ιδιαίτερα προβληματικό μετά τον δεύτερο γύρο όπου τέθηκε και το ζήτημα των πολιτικών συμμαχιών. Στην πραγματικότητα οι εκλογές αυτές δεν έστειλαν ένα αλλά πολλά μηνύματα πολλαπλής ανάγνωσης. Ας τα

αποκρυπτογραφήσουμε χωρίς αυθαίρετες αναγωγές στην εκλογική δύναμη των κομμάτων. Να αποφύγουμε λάθη ανάγνωσης, ερμηνείας, εκμετάλλευσης του πολλαπλού μηνύματος.

Να αναρωτηθούμε και να απαντήσουμε αν κάναμε λάθη στο σχέδιο ή στην εφαρμογή.

Μια πρώτη διαπίστωση έχει να κάνει με το ποσοστό του πρώτου γύρου όπου καταγράφεται κατά προσέγγιση η κομματική εμβέλεια. Εδώ παρατηρείται μια κατά μέσο όρο μικρή μείωση των δυνάμεων μας. Ο μέσος όρος όμως πολλές φορές ξεγελά. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου έχει καταγραφεί αύξηση των δυνάμεων μας και άλλες όπου έχει καταγραφεί μείωση. Αν οι πολιτικές μας σε εθνικό επίπεδο λειτουργούν ισόρροπα, όπως κατά κανόνα συμβαίνει, τότε τι αποδεικνύεται; Ότι το πρόβλημα δεν έγκειται σε αποδοκιμασία της πολιτικής μας συνολικά αλλά σε πτυχές της σε επί μέρους χώρους. Ακόμη, και κυρίως, σε λανθασμένες επιλογές προσώπων που κάθε άλλο παρά εξέφρασαν τις απαιτήσεις των καιρών.

Στις δημοτικές εκλογές κρίθηκαν άμεσα τα πρόσωπα και οι πολιτικές σε τοπικό επίπεδο. Η γενική πολιτική της χώρας κρίθηκε έμμεσα. *Και αρίθμωκε δεύτερο α' γύρο*

Μια ενδιαφέρουσα παρατήρηση σχετίζεται με τους νέους «Καποδιστριακούς» δήμους. Εδώ πέρα από τις αντιθέσεις τοπικού χαρακτήρα, καταγράφηκε μια έντονη αντιπαράθεση στελεχών προσωπικού χαρακτήρα. Απ' αυτή την άποψη η στελεχιακή μας υπεροπλία απέναντι στους άλλους χώρους κατέληξε μπούμεραγκ εναντίον μας καθώς οδήγησε σε μια εμφύλια αντιπαράθεση μηχανισμών. Είδαμε ποιες είναι οι επιπτώσεις όταν η κομματική δομή της λειτουργίας του ΠΑΣΟΚ αντί να λειτουργήσει με όρους κοινωνίας προτιμάει τη λογική των μηχανισμών. Παγιδευτήκαμε στην αντίφαση των κομματικών χρισμάτων χωρίς πολιτική πειθαρχία.

Αρνητικά επέδρασε και η ανταλλαγή ψήφων ανάμεσα σε νομαρχιακούς και δημοτικούς συνδυασμούς.

Με τις λογικές και τις πρακτικές αυτές στο δεύτερο γύρο «καταφέραμε» εξ αιτίας και των ετερόκλητων συμμαχιών ΚΚΕ-ΝΔ, να χάσουμε τη μάχη των εντυπώσεων. Υπάρχει όμως και η ουσία. Εχουμε μια πρόσθετη δυσκολία να

προωθήσουμε την πολιτική μας για την Αυτοδιοίκηση όταν ένα μεγάλο μέρος νομαρχιών και δήμων ελέγχονται από ένα κόμμα που δεν πιστεύει στους θεσμούς αυτούς που εμείς εμπεδώσαμε στη χώρα. Είναι σαφές ότι η προσπάθεια που πρέπει να καταβάλουμε σ' αυτό το πεδίο γίνεται πιο έντονη και δεν μπορεί να υποκατασταθεί με ~~τερτίπια και μηχανισμούς~~ ^{αυτεμεταωιοδοι ευκαιριακα} γιατί δεν έχουμε καμία διάθεση να παίξουμε με τους θεσμούς.

Στις εκλογές αυτές είδαμε κόμματα του προοδευτικού χώρου να συμπλέουν με τη Νέα Δημοκρατία. Οι ευκαιριακές αυτές συμπλεύσεις δεν αλλάζουν όμως την πεποίθησή μας ότι η συνεργασία των δημοκρατικών προοδευτικών δυνάμεων είναι ένας στόχος εφικτός. Συνεχίζουμε να επιδιώκουμε ένα διάλογο ουσίας με τις δυνάμεις αυτές ανεξάρτητα από τις συγκυριακές επιλογές των ηγεσιών τους.

Η κοινωνική δυσαρέσκεια που εκφράστηκε στις εκλογές αυτές δείχνει ότι δεν έγιναν ακόμα ορατά τα αποτελέσματα της κυβερνητικής πολιτικής σε όλο το φάσμα της, κάτι φυσικό στη μέση της τετραετίας.

Πρέπει να μην ξεχνάμε ότι η σχέση μας με το λαό και η πολιτική μας ηγεμονία δοκιμάζονται και επιβεβαιώνονται με τα αποτελέσματα της πολιτικής μας. Απαιτείται μια καθημερινή πάλη για την επιβεβαίωσή τους. Πέρα λοιπόν από τις αναγκαίες προσαρμογές σε κάποιες πτυχές της πολιτικής μας αυτό που προέχει είναι η κομματική ανασύνταξη του χώρου μας και η διαμόρφωση και η εμπέδωση κανόνων του πολιτικού παιχνιδιού.

Η χώρα βρίσκεται σε μια κρίσιμη ιστορική στιγμή. Έχει ν' αντιμετωπίσει τις μεγάλες παγκόσμιες ανακατατάξεις διεκδικώντας μια ισότιμη θέση στον ευρωπαϊκό πυρήνα λήψης αποφάσεων. Η ευθύνη όλων μας είναι μεγάλη. Δεν υπάρχουν περιθώρια για λαϊκισμούς, βερμπαλιστική συνθηματολογία και πρόχειρες προτάσεις.

Όμως δεν θα επιτρέψω η εθνική μας προσπάθεια να υπονομευθεί από προσωπικές πολιτικές και στρατηγικές που αποδείχθηκαν ολέθριες στις πρόσφατες εκλογές.

Είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε με μοναδικό κριτήριο τα συμφέροντα του λαού και της χώρας. Δεν θα αφήσουμε το έργο μας ανολοκλήρωτο στο όνομα του όποιου πολιτικού κόστους, της όποιας σκοπιμότητας.

Με τη λογική αυτή πρέπει να αντιμετωπίσουμε την πολιτική μας από δώ και πέρα. Η πρόσφατη μερική αναμόρφωση της κυβέρνησης εντάσσεται σ' αυτή την προοπτική. Προχωρούμε με δημιουργική ένταση με περισσότερη προσοχή στα προβλήματα, στην ταχύτητα, στην αποτελεσματικότητα.

Εμείς θα συνεχίσουμε να δίνουμε έμφαση πρώτα στις πολιτικές μας και μετά στα πρόσωπα. Η λειτουργία των προσώπων όμως πέραν των οποιωνδήποτε ικανοτήτων τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με μια παράλληλη και συντεταγμένη κίνηση κυβέρνησης και κόμματος. Η κυβέρνηση μπορεί να βελτιώσει τους ~~προσώπων~~ ^{Ρυθμούς} απόδοσης. Το κόμμα πρέπει να επανεξετάσει εκ' βάθρων τη δομή και τη λειτουργία του. Αυτό είναι το κυρίαρχο ζήτημα του Συνεδρίου.

Συντρόφισσες, σύντροφοι

Θα ήταν λάθος να θεωρήσουμε το κομματικό μας πρόβλημα ως πρόβλημα συγκυρίας. Οι πρόσφατες εκλογές έφεραν βέβαια στην επιφάνεια χρόνιες παθογένειες και αδυναμίες. Ας προσπαθήσουμε ωστόσο να συνδέσουμε το ζήτημα και με τις κοινωνικές εξελίξεις σε εθνικό αλλά και διεθνικό επίπεδο. Ποιες είναι οι κοινωνικές δυναμικές της πρόσφατης δεκαετίας και πως αυτές επιδρούν στο πολιτικό σκηνικό; Ποιες είναι οι απαντήσεις που επιχειρούν να δώσουν τα άλλα κόμματα, τα σοσιαλιστικά κόμματα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο; Πώς εμείς θα αφομοιώσουμε την εμπειρία αυτή; Με άλλα λόγια ποιο κόμμα χρειάζεται η ελληνική κοινωνία στην αρχή του 21^{ου} αιώνα;

Πρώτη διαπίστωση: Η κοινωνική ρευστότητα υποχρεώνει το ΠΑΣΟΚ να αναγνωρίσει μια νέα κοινωνική πραγματικότητα, να χαρτογραφήσει το εύρος μιας νέας μεσαίας τάξης χωρίς να χάνει τους δεσμούς με τα λαϊκά στρώματα που παραδοσιακά στήριζαν το ΠΑΣΟΚ. Δεν είναι εύκολο να δηλώσεις

σήμερα ποιόν εκπροσωπείς ούτε καν με τη χρήση γενικών ιδιοτήτων και κατηγοριών. Αυτό δεν σημαίνει ότι καταργήθηκαν οι κοινωνικές τάξεις και τα στρώματα. Ούτε ότι αμβλύθηκαν οι κοινωνικές ή χωροταξικές ανισότητες ή ότι η πολιτική εκπροσώπηση γενικά έχασε το νόημα της. Όμως η κοινωνική κινητικότητα έχει επιταχυνθεί, η διευρυνόμενη διεθνοποίηση δεν ελέγχεται σε εθνικό επίπεδο και οι πολιτικοί φορείς χωρίς να καταργούνται, επαναπροσδιορίζονται.

Επομένως η διαμόρφωση του νέου πολιτικού και κομματικού τοπίου δεν μπορεί να γίνει με δημαγωγικά συνθήματα αλλά με έμφαση κυρίως στη δημιουργία ενός πλαισίου κανόνων και θεσμών όπου ο καθένας μπορεί να εκπροσωπήσει ή να εκπροσωπηθεί με συγκεκριμένες προβλέψιμες και μετρήσιμες διαδικασίες.

Χρειάζεται λοιπόν να αναδείξουμε την «πολιτική του συγκεκριμένου», στη βάση βεβαίως μιας γενικότερης φιλοσοφίας ενοποιητικής, που συνεπάγεται ταυτόχρονα δημιουργικές δομές αλλά και σταθερούς κανόνες, προσδιορισμένους ρόλους αλλά και ανανέωση των προσώπων. Στην κοινωνία της ευελιξίας οι διαδικασίες αξιολόγησης δεν μπορεί παρά να είναι συνεχείς και αυτό δεν συμβαδίζει με τις άκαμπτες δομές και τις δογματικές πρακτικές ενός κομματικού φορέα. Στην προοπτική αυτή δεν υπάρχουν, δεν μπορούν να υπάρχουν πρόσωπα και ρόλοι «για όλες τις δουλειές».

Στην συλλογικότητά μας οι ρόλοι είναι εξειδικευμένοι, οι ευθύνες εξατομικευμένες.

Τα παραπάνω δεν σημαίνουν ότι στον κοινωνικό κατακερματισμό πρέπει να απαντήσουμε με έναν πολιτικό κατακερματισμό. Η πολιτική ως τέχνη της σύνθεσης πρέπει να τείνει σε ομαλοποίηση των επιμέρους κοινωνικών αντιθέσεων και στην ένταξη τους σ' αυτό που ονομάζεται κοινωνικό συμφέρον. Ένα κοινωνικό συμφέρον όμως διαφοροποιημένο από την γενική αοριστία αφού θα πρέπει να είναι ελέγξιμο και μετρήσιμο.

Με την έννοια αυτή η πολιτική απαιτεί και προϋποθέτει διαφορετικούς ρόλους αλλά και προσωποποιημένες ευθύνες, ειδικές και όχι γενικές

αποστολές, μετρήσιμους και όχι θεωρητικούς στόχους. Σε μια τέτοια προοπτική η αξιολόγηση της κομματικής δουλειάς πρέπει να συνδυάζει τόσο την αναγνώριση της προσφοράς όσο και τη δυνατότητα των νέων στελεχών για προσφορά. Αναφέρομαι σε στελέχη που διακρίνονται στους κοινωνικούς αγώνες, τις επιστήμες, τον πολιτισμό, σε όλες τις εκφράσεις μιας σύγχρονης κοινωνίας.

Ποιος λοιπόν πρέπει να είναι ο χαρακτήρας του Συνεδρίου μας; Αναμφισβήτητα αξίζει να μας απασχολήσουν τα ζητήματα της ιδεολογίας και της στρατηγικής μας όπως και αυτά των πολιτικών μας επιλογών. Υπό το πρίσμα ωστόσο όσων ανέφερα προηγουμένως. Γιατί θα ήταν τραγελαφικό να μιλάμε για τίτλους όταν αγνοούμε το περιεχόμενο. Και το περιεχόμενο δεν προκύπτει και δεν ανιχνεύεται με ασκήσεις επι χάρτου αλλά μετά από την εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών με τα χαρακτηριστικά που προανέφερα. Να γιατί σήμερα πια χρειάζονται τόσο η καθιέρωση διαφανών διαδικασιών και κανόνων όσο και η ιδεολογική αποσαφήνιση και η διαμόρφωση ευέλικτων και αποτελεσματικών δομών. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο αν λάβουμε υπόψη τα χαρακτηριστικά και διακριτά παραδείγματα της Βρετανίας της Γαλλίας, της Γερμανίας ή της Ιταλίας. Είναι λοιπόν επείγον να αντικαταστήσουμε την πολιτική των μηχανισμών με την πολιτική της ανοιχτής δράσης και των συγκεκριμένων ρόλων.

Το εκσυγχρονιστικό εγχείρημα που συρρικνώνει το πελατειακό κράτος αλλάζει ριζικά το ρόλο των κομμάτων και των πολιτικών στελεχών. Αν δεν προσαρμοστούμε στη νέα πραγματικότητα και στους νέους ρόλους, αν δεν βρούμε τρόπους να διατηρήσουμε τη στενή επαφή με την κοινωνία θα προσπαθήσουν άλλες δυνάμεις να καλύψουν το κενό. Το κόμμα μας πρέπει να συμβαδίσει και να συνεργαστεί με την κοινωνία, να αφουγκραστεί τις ανάγκες της, να μετρήσει τον παλμό της.

Είναι λοιπόν προφανές ότι αυτά που θέλουμε να εφαρμόσουμε σε κοινωνικό επίπεδο πρέπει πριν απ' όλα να τα εφαρμόσουμε σε κομματικό επίπεδο. Η

πληροφόρηση και η διαφάνεια, η συμμετοχή στη λήψη αλλά και την υλοποίηση των αποφάσεων κάθε φορά στο επίπεδο που αυτές αναφέρονται, η απόδοση ευθυνών και ο έλεγχος ατομικά και συλλογικά, η σύγκρουση με τους προσωπικούς μηχανισμούς και τα πελατειακά δίκτυα είναι από τα βασικά χαρακτηριστικά ενός σύγχρονου κόμματος.

Στο κατώφλι του 2000 η συσπείρωση δεν γίνεται με αναφορές στο παρελθόν, γίνεται κυρίως με συμφωνίες για το μέλλον. Πρέπει να πρωτοπορούμε με τις πολιτικές θεματικές επεξεργασίες μας, τη δράση και τη συμπεριφορά μας. Οι πολίτες, ψηφοφόροι ή μέλη μας να μπορούν ν' αναγνωρίσουν τον εαυτό τους σε μια κομματική δομή ή ένα πολιτικό σχέδιο. Η νέα γενιά να ξαναποκτήσει εμπιστοσύνη και στην πολιτική και στους πολιτικούς και γι' αυτά όλα είμαστε αποφασισμένοι να παλέψουμε.

Το ΠΑΣΟΚ επιχειρεί το δύσκολο. Ν' αλλάξει τις δομές της λειτουργίας του στην παραγωγή και εφαρμογή της πολιτικής ενώ ταυτόχρονα κυβερνά επί 14 ολόκληρα χρόνια. Τα ευρωπαϊκά σοσιαλιστικά κόμματα που επανήλθαν μετά από πολύχρονη απουσία στις κυβερνητικές ευθύνες είχαν όλο το χρόνο να σκεφθούν και να δοκιμάσουν νέες φόρμες. Εμείς αυτό το κάνουμε παράλληλα με την άσκηση των κυβερνητικών μας καθηκόντων.

Είναι δύσκολο αλλά το ΠΑΣΟΚ έχει αποδείξει πως έχει την ικανότητα να ανανεώνεται χωρίς να διακόπτει τη δράση.

Συντρόφισσες, σύντροφοι

Η προσυνεδριακή διαδικασία θα χάσει το νόημά της αν εκφυλιστεί σε μια εσωστρεφή συζήτηση με επίδικο θέμα την ισορροπία ρόλων και προσώπων. Το Συνέδριο του Μαρτίου θα καταγραφεί ως πολιτικό και κοινωνικό γεγονός αν κάνει τους Έλληνες να αισθανθούν πως το ΠΑΣΟΚ τολμά την ανανέωση ενώ οδηγεί τις εξελίξεις. Κάθε εποχή έχει τον δικό της ρυθμό, τον δικό της κώδικα, τις δικές της καθαρές απαντήσεις.

Ν' ακούσουμε και να μιλήσουμε σ' αυτό τον κώδικα της νέας γενιάς του απαιτητικού πολίτη.

Να βγούμε από τη θαλπωρή των κλισέ του κομματικού λόγου. Είναι στο χέρι μας οδηγώντας την Ελλάδα στον Ευρωπαϊκό δρόμο να εμπνεύσουμε μια νέα σχέση εμπιστοσύνης με φρεσκάδα στις ιδέες, στις συμπεριφορές, στις λειτουργίες.

Μια νέα αξιοπρέπεια στην πολιτική και κοινωνική ζωή.

Να διαμορφώσουμε όλοι μαζί τη συνθετική προγραμματική πρόταση για τη νέα κυβερνητική περίοδο 2000 - 2004.

Είμαστε ένα κόμμα δημοκρατικό.

Δύναμή μας η πολλαπλότητα των απόψεων.

Ετσι μετουσιώνουμε τη γνώμη σε πράξη.

Κατακτούμε τη συλλογική λειτουργία αξιοποιώντας συνθετικά τις διαφορετικές απόψεις εμπλουτίζοντας τη δημοκρατική διαδικασία.

Προχωρούμε.

Είμαστε το κόμμα που οδηγεί τις εξελίξεις που συνεργάζεται με την κοινωνία πολιτών, που προωθεί και κατοχυρώνει νέους δημοκρατικούς θεσμούς.

Είμαστε το κόμμα που δημιουργεί την ισχυρή Ελλάδα.